

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

25 päivänä heinäkuuta 2018 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely – Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Eurooppalainen pidätysmääräys – Puitepätös 2002/584/YOS – 1 artiklan 3 kohta – Jäsenvaltioiden väliset luovuttamismenettelyt – Täytäntöönpanon edellytykset – Kieltäytymisperusteet – Euroopan unionin perusoikeuskirja – 4 artikla – Epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kieltö – Vankeusolosuhteet pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa – Täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten suorittaman tutkimuksen laajuus – Oikeussuojakeinon olemassaolo pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa – Tämän jäsenvaltion viranomaisten vakuuttelut

Asiassa C-220/18 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Bremenin osavaltion ylioikeus, Saksa) on esittänyt 27.3.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen samana päivänä, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, joka koskee sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, jonka kohteena on

ML,

Generalstaatsanwaltschaft Bremenin osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, S. Rodin ja E. Regan (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.6.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- ML, edustajanaan A. Jung, Rechtsanwalt,
- Generalstaatsanwaltschaft Bremen, asiamiehenään M. Glasbrenner, Oberstaatsanwalt,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja M. Hellmann,
- Belgian hallitus, asiamiehinään C. Van Lul, C. Pochet ja A. Honhon,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- Tanskan hallitus, asiamiehenään M. Søndahl Wolff,
- Irlanti, asiamiehenään G. Mullan, BL,
- Espanjan hallitus, asiamiehenään Sampol Pucurull,
- Unkarin hallitus, asiamiehinään M. Z. Fehér, G. Tornyai ja M. Tátrai,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehenään J. Langer,
- Romanian hallitus, asiamiehinään E. Gane ja C.-M. Florescu,
- Euroopan komissio, asiamiehinään R. Troosters ja S. Grünheid,

kuultuaan julkisasiamiehen 4.7.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 4 artiklan sekä eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24; jäljempänä puitepäätös), 1 artiklan 3 kohdan, 5 artiklan ja 6 artiklan 1 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty Nyíregyházi Járásbíróságin (Nyíregyházan alioikeus, Unkari) ML-nimisestä henkilöstä 31.10.2017 antaman eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevassa asiassa Saksassa. Pidätysmääräys on annettu vankeusrangaistuksen täytäntöönpanemiseksi Unkarissa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Perusoikeuskirja

- 3 Perusoikeuskirjan 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Kidutuksen sekä epäinhimillisen tai halventavan rangaistuksen ja kohtelun kielto”, määrätään seuraavaa:

”Ketään ei saa kiduttaa eikä kohdella tai rangaista epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla.”
- 4 Perusoikeuskirjan selityksissä (EUVL 2007, C 303, s. 17) todetaan tarkemmin, että ”[perusoikeuskirjan] 4 artiklassa tarkoitettu oikeus vastaa [ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen, joka allekirjoitettiin Roomassa 4.11.1950 (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus)] 3 artiklassa turvattua oikeutta, ja kyseisten artiklojen sanamuoto on samanlainen –. Oikeudella on perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdan mukaisesti sama merkitys ja kattavuus kuin mainitulla ihmisoikeussopimuksen artiklalla”.

- 5 Perusoikeuskirjan 47 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen”, määrätään seuraavaa:

”Jokaisella, jonka unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava tässä artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot tuomioistuimessa.

– –”

- 6 Perusoikeuskirjan 51 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tämän perusoikeuskirjan määräykset koskevat unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia toissijaisuusperiaatteen mukaisesti sekä jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun viimeksi mainitut soveltavat unionin oikeutta. – –”

- 7 Perusoikeuskirjan 52 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeuksien ja periaatteiden ulottuvuus ja tulkinta”, 3 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Siltä osin kuin tämän perusoikeuskirjan oikeudet vastaavat [Euroopan ihmisoikeussopimuksessa] taattuja oikeuksia, niiden merkitys ja ulottuvuus ovat samat kuin mainitussa yleissopimuksessa. Tämä määräys ei estä unionia myöntämästä tätä laajempaa suojaa.”

Puitepäätös

- 8 Puitepäätöksen johdanto-osan viidennen, kuudennen ja seitsemännen perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”(5) – – uusien ja yksinkertaisempien järjestelyjen käyttöönotto rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi tuomioiden täytäntöönpanoa ja syytöseen asettamista varten rikosasioissa tekee mahdolliseksi poistaa nykyiset monimutkaiset ja aikaa vievät luovuttamismenettelyt. – –

(6) Tässä puitepäätöksessä säädetty eurooppalainen pidätysmääräys on vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen, jota Eurooppa-neuvosto on luonnehtinut unionin oikeudellisen yhteistyön kulmakiveksi, ensimmäinen konkreettinen sovellus rikoslainsäädännön alalla.

(7) Koska tavoitteena olevaa, rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta 13 päivänä joulukuuta 1957 tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen perustuvan monenvälisen luovuttamisjärjestelmän korvaamista ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden yksipuolisin toimin, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, neuvosto voi toteuttaa toimenpiteitä [EU] 2 artiklassa tarkoitetun ja [EY] 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä puitepäätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.”

- 9 Puitepäätöksen 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön”, säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalaisella pidätysmääräyksellä tarkoitetaan oikeudellista päätöstä, jonka jäsenvaltio on antanut etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion toimesta syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.

2. Jäsenvaltiot panevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän puitepäättöksen määräysten mukaisesti.

3. Tämä puitepäättös ei aiheuta muutoksia velvoitteeseen kunnioittaa [EU] 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita.”

10 Puitepäättöksen 3, 4 ja 4 a artiklassa on muotoiltu eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon ehdottomat ja harkinnanvaraiset kieltäytymisperusteet. Puitepäättöksen 4 artiklan 6 alakohdassa säädetään erityisesti, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta, ”jos eurooppalainen pidätysmääräys on annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, kun etsitty henkilö oleskelee täytäntöönpanosta vastaavassa jäsenvaltiossa, on sen kansalainen tai asuu siellä vakinaisesti, ja tämä valtio sitoutuu panemaan tämän rangaistuksen tai toimenpiteen itse täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti”.

11 Puitepäättöksen 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Erityistapauksissa annettavat pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion takuut”, säädetään seuraavaa:

”Sille, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen panee täytäntöön eurooppalaisen pidätysmääräyksen, voidaan asettaa täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännössä jokin seuraavista ehdoista:

– –

2) jos eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena olevasta rikoksesta voi seurata elinkautisen vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, mainitun pidätysmääräyksen täytäntöönpanon ehdoksi voidaan asettaa se, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeusjärjestelmään sisältyy säännöksiä siitä, että määrättyä rangaistusta tarkistetaan anomuksesta tai viimeistään 20 vuoden kuluttua, tai säännöksiä, joiden nojalla anotaan kyseisen rangaistuksen tai toimenpiteen täytäntöönpanematta jättämiseen tähtääviä armahdustoimenpiteitä, joihin henkilö on oikeutettu pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännön tai käytännön mukaan;

3) jos henkilö, josta eurooppalainen pidätysmääräys on annettu syytteen nostamista varten, on täytäntöönpanojäsenvaltion kansalainen tai siellä vakinaisesti asuva, luovuttamisen ehdoksi voidaan asettaa se, että henkilö, kun häntä on kuultu, palautetaan täytäntöönpanojäsenvaltioon suorittamaan pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa määrätty vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide.”

12 Puitepäättöksen 6 artiklan, jonka otsikko on ”Toimivaltaisten viranomaisten nimeäminen”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen on pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion sellainen oikeusviranomainen, jolla on kyseisen valtion lainsäädännön mukaan toimivalta antaa eurooppalainen pidätysmääräys.”

13 Puitepäättöksen 7 artiklan, jonka otsikko on ”Keskusviranomaiseen turvautuminen”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jokainen jäsenvaltio voi nimetä keskusviranomaisen tai, oikeusjärjestyksensä niin vaatiessa, useita keskusviranomaisia avustamaan toimivaltaisia oikeusviranomaisia.”

14 Puitepäätöksen 15 artiklassa, jonka otsikko on ”Luovuttamispäätös”, säädetään seuraavaa:

”1. Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee päätöksen henkilön luovuttamisesta tässä puitepäätöksessä määritetyissä määräajoissa ja siinä määritetyin edellytyksin.

2. Jos täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen katsoo, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimittamat tiedot eivät riitä, jotta se voisi tehdä päätöksen luovuttamisesta, se pyytää toimittamaan kiireellisesti erityisesti 3–5 ja 8 artiklan osalta tarvittavat lisätiedot ja voi asettaa tietojen saamiselle määräajan ottaen huomioon tarpeen noudattaa 17 artiklassa vahvistettua määräaika.

3. Pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen voi milloin tahansa toimittaa kaikki käyttökelpoiset lisätiedot täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle.”

15 Puitepäätöksen 17 artiklassa, jonka otsikko on ”Päätöksen määräajat ja menettelyt”, säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalainen pidätysmääräys käsitellään ja se pannaan täytäntöön kiireellisesti.

2. Jos etsitty henkilö suostuu luovuttamiseen, lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta olisi tehtävä 10 päivän kuluttua suostumuksen antamisesta.

3. Muissa tapauksissa lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta olisi tehtävä 60 päivän kuluessa etsityn henkilön kiinni ottamisesta.

4. Jos eurooppalaista pidätysmääräystä ei erityistapauksissa voida panna täytäntöön 2 tai 3 kohdan mukaisissa määräajoissa, täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on välittömästi ilmoitettava siitä ja viivästyksen syystä pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle. Tällaisessa tapauksessa määräaikoja voidaan jatkaa 30 päivällä.

5. Siihen saakka, kunnes täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevan lopullisen päätöksen, sen on varmistettava, että henkilön tosiasiallisen luovuttamisen aineelliset edellytykset säilyvät.

– –

7. Jos jäsenvaltio ei poikkeuksellisissa olosuhteissa pysty noudattamaan tässä artiklassa säädettyjä määräaikoja, sen on ilmoitettava siitä ja viivästyksen syistä Eurojust -yksikölle. Jäsenvaltion, joka on toistuvasti kärsinyt jonkin toisen jäsenvaltion viivästyksestä pidätysmääräyksen täytäntöönpanossa, on lisäksi ilmoitettava siitä neuvostolle tämän puitepäätöksen täytäntöönpanon arvioimiseksi jäsenvaltioiden tasolla.”

Saksan oikeus

16 Puitepäätös on saatettu osaksi Saksan oikeusjärjestystä rikosasioissa annettavasta kansainvälisestä oikeusavusta 23.12.1982 annetun lain (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen, sellaisena kuin se on muutettuna eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä 20.7.2006 annetulla lailla (Europäisches Haftbefehlsgesetz, BGBl. 2006 I, s. 1721; jäljempänä IRG)), 78–83 k §:llä.

17 IRG:n 29 §:n 1 momentin nojalla Oberlandesgericht (osavaltion ylioikeus, Saksa) ratkaisee yleisen syyttäjän vaatuksesta, voidaanko luovuttamiseen suostua silloin, kun syytetty ei ole antanut siihen suostumustaan. Ratkaisu annetaan IRG:n 32 §:n mukaisesti määräyksellä.

18 IRG:n 73 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Oikeusapu ja tietojen välittäminen ilman pyyntöä on kiellettyä, jos niillä loukataan Saksan oikeusjärjestyksen olennaisia periaatteita. Jos pyyntö on esitetty 8, 9, ja 10 osan nojalla, oikeusavun antaminen on kiellettyä, jos sillä loukataan [SEU] 6 artiklassa vahvistettuja periaatteita.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 19 Nyíregyházi Járásbíróság (Nyíregyházan alioikeus, Unkari) antoi 2.8.2017 eurooppalaisen pidätysmääräyksen ML-nimisestä Unkarin kansalaisesta tämän asettamiseksi syytteeseen ruumiinvamman tuottamisen, vahingonteon, petoksen ja ryöstön tunnusmerkistön täyttävistä teoista, jotka oli tehty Nyíregyházassa (Unkari) vuoden 2016 helmikuun ja heinäkuun välisenä aikana.
- 20 Unkarin oikeusministeriö toimitti tämän eurooppalaisen pidätysmääräyksen 16.8.2017 Generalstaatsanwaltschaft Bremenille (Bremenin syyttäjäviranomainen, Saksa).
- 21 Nyíregyházi Járásbíróság tuomitsi 14.9.2017 ML:n poissaolevana vuoden ja kahdeksan kuukauden mittaiseen vankeusrangaistukseen.
- 22 Unkarin oikeusministeriö ilmoitti Bremenin syyttäjäviranomaiselle 20.9.2017 päivämällään kirjeellä vastatessaan tämän esittämään kysymykseen, että mikäli ML luovutettaisiin, hänet sijoitettaisiin ensin luovuttamismenettelyn ajaksi Budapestin (Unkari) vankilaan ja tämän jälkeen Szombathelyn (Unkari) aluevankilaan. Ministeriö antoi lisäksi vakuutuksen siitä, ettei ML joudu perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitetun epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi Unkarissa suoritettavaksi tarkoitetun vankeusrangaistuksen vuoksi. Ministeriö totesi lisäksi voivansa antaa tämän vakuuttelun myös siinä tapauksessa, että ML siirretään johonkin muuhun vankilaan.
- 23 Nyíregyházi Járásbíróság antoi 31.10.2017 uuden eurooppalaisen pidätysmääräyksen ML:stä, tällä kertaa hänelle mainitussa tuomioistuimessa 14.9.2017 tuomitun vankeusrangaistuksen täytäntöönpanemiseksi.
- 24 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen määräsi 23.11.2017 ML:n otettavaksi kiinni luovuttamista varten 2.8.2017 annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla. ML on ollut säilössä Bremen-Oslebshausenin (Saksa) vankilassa mainitusta päivästä alkaen.
- 25 Amtsgericht Bremen (Bremenin alioikeus, Saksa) määräsi 12.12.2017 ML:n pidettäväksi säilössä 31.10.2017 annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla siihen saakka, kunnes hänet luovutettaisiin Unkarin viranomaisille. ML ei suostunut luovuttamiseensa.
- 26 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen jatkoi 19.12.2017 tekemällään päätöksellä ML:n säilössä pitämistä luovuttamista varten mainitun pidätysmääräyksen nojalla. Voidakseen arvioida luovuttamisen laillisuutta Unkarissa sijaitsevista vankiloista vallitsevien vankeusolosuhteiden osalta se katsoi kuitenkin, että asiassa oli tarpeen hankkia lisätietoja.
- 27 Se totesi 9.1.2018 antamassaan määräyksessä tämän osalta, että sillä olevien tietojen mukaan ML:lle määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanolle Szombathelyn vankilassa ei ollut esteitä. Koska Unkarin oikeusministeriö oli 20.9.2017 päivämässään kirjeessä kuitenkin ilmoittanut mahdollisesta siirrosta muihin vankiloihin, mainittu tuomioistuin katsoi tarpeelliseksi lähettää ministeriölle tietojensaantipyynnön, jossa oli luettelo 78 kysymyksestä, jotka kohdistuivat niihin olosuhteisiin, joissa vangit elävät Budapestin vankilassa ja muissa sellaisissa vankiloissa, joihin ML voitaisiin siirtää.
- 28 Bremenin syyttäjäviranomainen toimitti tämän pyynnön Unkarin oikeusministeriölle 10.1.2018.

- 29 Unkarin oikeusministeriö ilmoitti tähän pyyntöön 12.1.2018 antamassaan vastauksessa, että kansallinen lainsäätäjä on 25.10.2016 annetulla lailla nro CX muuttanut muun muassa rikoksista määrättävien seuraamusten, toimenpiteiden, tiettyjen pakkokeinojen ja rikkomuksista määrättävien vankeusrangaistusten täytäntöönpanosta vuonna 2013 annetun lain nro CCXL (jäljempänä vuoden 2016 laki) 144/B §:n 1 momenttia ja ottanut käyttöön yhtäältä oikeussuojakeinot, joiden avulla vankeusrangaistusta suorittava voi riitauttaa vankeusolosuhteidensa laillisuuden, ja toisaalta uuden vankeusrangaistuksen, yhteiskuntaan palaamiseen tähtäävän seuraamuksen. Tällaisen seuraamuksen puitteissa sellaisten vankien, jotka eivät ole vielä suorittaneet vankeusrangaistustaan loppuun, vankeus voidaan muuntaa suoritettavaksi kotiaarestina. Unkarin oikeusministeriö totesi lisäksi, että vuodesta 2015 alkaen perustetuilla tuhannella uudella vankipaikalla on kyetty vähentämään vankiloiden tilahtautta.
- 30 Bremenin syyttäväviranomaiselle 1.2.2018 lähettämässään sähköpostissa Unkarin oikeusministeriön virkamies ilmoitti, että ML sijoitettaisiin Budapestin vankilaan 1–3 viikon ajaksi, ellei tälle ilmene esteitä, tiettyjen sellaisten luovutusmenettelyn täytäntöönpanoa koskevien toimenpiteiden, joita hän ei tarkemmin määritellyt, suorittamiseksi hänen osaltaan.
- 31 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen pyysi 12.2.2018 Unkarin viranomaisia toimittamaan sille ennen 28.2.2018 tiedot sekä niistä olosuhteista, joissa vangit elävät Budapestin vankilassa, että olosuhteista muissa sellaisissa vankiloissa, joihin ML saatetaan siirtää. Lisäksi se pyysi tietoja seikoista, joiden avulla se voisi saada varmuuden siitä, millaisissa olosuhteissa henkilöt elävät mainituissa laitoksissa vankeutensa aikana.
- 32 Bremenin syyttäväviranomaisen toimitti tämän pyynnön Unkarin viranomaisille 15.2.2018.
- 33 Unkarin oikeusministeriö vakuutti yhteisymmärryksessä rangaistusseuraamuslaitoksen johdon kanssa 27.3.2018 antamassaan ilmoituksessa uudelleen takaavansa sen, ettei ML joudu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi sijoitettiinpa hänet mihin tahansa näistä vankiloista.
- 34 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen on ennakkoratkaisupyynnössään todennut, ettei ML:llä ole suojeltavaa intressiä, joka oikeuttaisi hänen rangaistuksensa täytäntöönpanon Saksassa. Koska ML ei osaa saksaa eikä hänen elämäkumppanillaan ole työtä Saksassa eikä oikeutta siellä sosiaalietuuksiin, ML ei sillä, että rangaistus suoritettaisiin Saksassa, kykene kohentamaan edellytyksiään integroitua uudelleen yhteiskuntaan. Hänet pitäisi siis lähtökohtaisesti luovuttaa Unkariin.
- 35 Se katsoo kuitenkin, että ennen tämän kysymyksen lopullista ratkaisua sen on hankittava varmuus siitä, että Unkarin viranomaisten sen kysymyksiin antamissa vastauksissa ilmoittamat tiedot riittävät IRG:n 73 §:ää sovellettaessa – puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohdan, 5 artiklan ja 6 artiklan 1 kohdan tulkinta huomioon ottaen – siihen, että voidaan katsoa, ettei todellista vaaraa epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta ole.
- 36 Tätä varten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii ensin sen tutkinnan laajuutta, joka sen on suoritettava, kun otetaan huomioon, että Unkarissa on nyt olemassa oikeussuojakeino, jonka avulla vangit voivat valittaa vankeusolosuhteistaan perusoikeuksien osalta. Se pohtii erityisesti sitä, kyetäänkö tällä oikeussuojakeinolla sulkemaan täysin pois todellinen vaara epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta, kun on saatu näyttöä siitä – kuten Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 10.3.2015 antamasta tuomiosta Varga ym. v. Unkari (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712, 79–92 kohta) käy ilmi –, että Unkarin vankeusolosuhteissa on rakenteellisia tai yleisiä puutteita. Se pohtii, mikä vaikutus on tämän osalta sillä, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on 14.11.2017 antamassaan tuomiossa Domján v. Unkari (CE:ECHR:2017:1114DEC000543317, 22 kohta) hiljattain katsonut, ettei ollut näytetty, ettei kyseisellä oikeussuojakeinolla voitaisi tarjota realistisia mahdollisuuksia epäasianmukaisten vankeusolosuhteiden kohentamiseen Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklan vaatimusten noudattamiseksi.

- 37 Ellei kyseisellä oikeussuojakeinolla kyettäisi torjumaan vaaraa siitä, että tietty vanki joutuu epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi vankeusolosuhteidensa vuoksi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii toiseksi sitä, kuinka laajasti sillä on Unkarin viranomaisilta saadut tiedot ja takeet huomioon ottaen velvollisuus mahdollisesti selvittää vankeusmuotoja ja -olosuhteita kaikissa niissä vankiloissa, joihin ML saatetaan sijoittaa.
- 38 Tämän osalta se kysyy ensin, onko vankeusolosuhteisiin kohdistuvan selvityksen ulotuttava kaikkiin niihin vankiloihin, joihin ML saatetaan sijoittaa, myös vankiloihin, joita käytetään siirtymävaiheen ajan tai väliaikaisesti, vai voidaanko selvitys rajata vain niihin vankiloihin, joihin ML tullaan pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimittamien tietojen mukaan todennäköisesti sijoittamaan keskeiseksi osaksi vankeusaikaa. Sillä vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kykenisi sulkemaan täysin pois vaaran epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta Szombathelyn vankilassa, Unkarin viranomaisten toimittamat tiedot eivät riittäisi tämän toteamiseen Budapestin vankilan ja muiden sellaisten vankiloiden osalta, joihin nämä viranomaiset ovat ilmoittaneet ML:n tulevan mahdollisesti myöhemmin siirrettäväksi. Se pohtii, kuinka laajasti sen on tutkittava tämä ja millaisia arviointiperusteita sen olisi tässä sovellettava. Se kysyy erityisesti, onko sen otettava huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 20.10.2016 antamaan tuomioon *Muršić v. Kroatia* (CE:ECHR:2016:1020JUD000733413) perustuva oikeuskäytäntö.
- 39 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy lisäksi siltä varalta, että täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten pitäisi tutkia kaikki vankilat, joihin ML saatetaan sijoittaa suorittamaan vankeusrangaistustaan, ensiksikin, voiko se tyytyä Unkarin viranomaisten antamiin yleisluontoisiin toteamuksiin, joiden mukaan ML:ään ei kohdistu vaaraa epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta, vai voiko se sallia hänen luovuttamisensa vain sillä edellytyksellä, ettei juuri häneen kohdistu vaaraa tällaisesta kohtelusta. Päinvastaisen tilanteen varalta se kysyy, mikä merkitys sen pitäisi antaa sille, että Unkarin viranomaiset ovat ilmoittaneet, ettei ML:n sijoittaminen siirtymävaiheen ajaksi tule ylittämään kolmea viikkoa, kun tähän ilmoitukseen on liitetty varaus ”ellei tälle ilmene esteitä”. Lisäksi se haluaa tietää, voiko se ottaa huomioon tietoja ilman, että voitaisiin saada selville, ovatko ne peräisin puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulta pidätysmääräyksen antaneelta oikeusviranomaiselta tai sen 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulta keskusviranomaiselta, joka on toimittanut ne pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen pyynnöstä.
- 40 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen on mainituista syistä päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Mikä merkitys on niillä oikeussuojamahdollisuuksilla, jotka pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio tarjoaa vangitulle henkilölle hänen vankeusolosuhteidensa osalta, tulkittaessa [puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohtaa, 5 artiklaa ja 6 artiklan 1 kohtaa yhdessä perusoikeuskirjan 4 artiklassa määrätyn epäinhimillisen ja halventavan kohtelun kiellon kanssa]?
- a) Jos täytäntöönpanosta vastaavalla oikeusviranomaisella on todisteita rakenteellisista tai yleisistä puutteista tiettyjä henkilöryhmiä tai tiettyjä rangaistuslaitoksia koskevissa vankeusolosuhteissa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa, onko luovutuksen hyväksymisen estävä, asianomaisen luovuttamiseen liittyvä epäinhimillisen tai halventavan kohtelun todellinen vaara suljettava edellä mainittujen oikeussääntöjen perusteella pois jo siitä syystä, että tällaiset oikeussuojamahdollisuudet on otettu käyttöön, ilman että konkreettisten vankeusolosuhteiden lisäarviointi olisi tarpeen?
- b) Onko tässä yhteydessä merkitystä sillä, ettei Euroopan ihmisoikeustuomioistuin ole havainnut näiden oikeussuojamahdollisuuksien osalta viitteitä siitä, että niillä ei tarjota vangitulle realistisia mahdollisuuksia epäasianmukaisten vankeusolosuhteiden kohentamiseen?
- ”

- 2) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen annettavan vastauksen perusteella ei voida katsoa ilman täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten suorittamaa konkreettisten vankeusolosuhteiden tarkempaa arviointia, että tällaisten oikeussuojamahdollisuuksien olemassaolo olisi omiaan sulkemaan pois syytetyn epäinhimillistä tai halventavaa kohtelua koskevan todellisen vaaran:
- a) Onko edellä mainittuja oikeussääntöjä tulkittava siten, että täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten suorittaman pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion vankeusolosuhteiden arvioinnin on ulotuttava kaikkiin vankiloihin tai muihin rangaistuslaitoksiin, joihin asianomainen henkilö mahdollisesti voidaan sijoittaa? Koskeeko tämä myös vain tilapäistä tai siirtymävaiheen ajaksi tapahtuvaa sijoittamista määrättyihin vankiloihin? Vai voidaanko arviointi rajata vain siihen vankilaan, johon asianomainen henkilö pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisten antamien tietojen mukaan todennäköisesti ja suurimmaksi osaksi aikaa sijoitetaan?
 - b) Edellytetäänkö tässä yhteydessä aina kyseisten vankeusolosuhteiden kattavaa arviointia, jossa selvitetään sekä vangitun henkilökohtaisessa käytössä olevien tilojen pinta-ala vankia kohti että muutkin vankeusolosuhteet? Onko tällä tavoin selvitettyjä vankeusolosuhteita arvioitaessa otettava perustaksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö tuomiossa *Muršić v. Kroatia* (tuomio 20.10.2016, nro 7334/13 [CE:ECHR:2016:1020JUD000733413])?
- 3) Jos myös toiseen ennakkoratkaisukysymykseen saadun vastauksen perusteella on katsottava, että täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten arviointivelvoitteet koskevat kaikkia kyseeseen tulevia rangaistuslaitoksia[, joihin asianomainen henkilö saatetaan siirtää]:
- a) Voidaanko se, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen arvioi kunkin kyseeseen tulevan rangaistuslaitoksen vankeusolosuhteet, katsoa tarpeettomaksi sillä perusteella, että pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio antaa yleisluontoisen vakuutuksen siitä, että asianomaiseen henkilöön ei kohdistu epäinhimillisen tai halventavan kohtelun vaaraa?
 - b) Vai voivatko täytäntöönpanosta vastaavat oikeusviranomaiset kunkin kysymykseen tulevan rangaistuslaitoksen vankeusolosuhteiden arvioinnin sijasta asettaa luovutuksen hyväksymistä koskevan päätöksen edellytykseksi sen, että asianomainen henkilö ei joudu tällaisen kohtelun kohteeksi?
- 4) Jos myös kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen saadun vastauksen perusteella vakuuttelujen antaminen ja edellytysten asettaminen ei ole omiaan tekemään täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten suorittamaa arviointia vankeusolosuhteista pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion jokaisessa sellaisessa kyseeseen tulevassa rangaistuslaitoksessa tarpeettomaksi[, johon asianomainen henkilö saatetaan siirtää]:
- a) Onko täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten arviointivelvollisuus ulotettava koskemaan vankeusolosuhteita kaikissa kyseeseen tulevissa rangaistuslaitoksissa silloinkin, kun pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion täytäntöönpanosta vastaavat oikeusviranomaiset ilmoittavat, että asianomainen on siellä vangittuna enintään kolme viikkoa, kuitenkin sillä varauksella, ettei tälle ilmene mitään esteitä?
 - b) Päteekö tämä silloinkin, kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei tiedä, ovatko pidätysmääräyksen antaneet oikeusviranomaiset toimittaneet nämä tiedot tai ovatko ne peräisin pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion keskusviranomaisilta, jotka ovat toimineet pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen pyynnöstä sitä avustaakseen?”

Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely

- 41 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa kiireellisessä menettelyssä.

- 42 Pyyntönsä tueksi se ilmoittaa, että asianomainen henkilö on ollut säilössä 23.11.2017 alkaen Unkarin oikeusviranomaisten antaman pidätysmääräyksen nojalla. Se katsoo myös, että jos se joutuisi tutkimaan vankeusolot siirtymävaiheen rangaistuslaitoksissa tai muissa laitoksissa, joihin henkilö voidaan myöhemmin siirtää, sen pitäisi – ellei se kykenisi sulkemaan pois vaaraa epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta – tämän perusteella todeta, että luovuttaminen on lainvastaista. Sen olisi näin ollen peruutettava luovuttamista varten määrätty säilöönotto.
- 43 Tämän osalta on ensiksi todettava, että käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö koskee sellaisen puitepäätöksen tulkintaa, joka kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevassa V osastossa tarkoitettuihin aloihin. Pyyntö voidaan näin ollen käsitellä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 44 Toiseksi kiireellisyyttä koskevasta edellytyksestä on todettava, että huomioon on unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti otettava se, että pääasiassa kyseessä olevaan henkilöön kohdistuu parhaillaan vapaudenmenetys ja että hänen pitämisensä säilössä riippuu pääasian ratkaisusta. Lisäksi asianomaisen henkilön tilannetta on arvioitava sellaisena kuin se on ajankohtana, jolloin tutkitaan pyyntö ennakkoratkaisupyyntöä käsittelemiseksi kiireellisessä menettelyssä (tuomio 22.12.2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 45 Käsiteltävässä asiassa on riidatonta, että asianomainen henkilö oli mainitulla hetkellä säilössä eli häneen kohdistui vapaudenmenetys. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamista selityksistä käy toisaalta ilmi, että säilössä pitäminen riippuu hänen osaltaan siitä, miten pääasia ratkaistaan. Hänen ottamisestaan säilöön määrättiin näet pantaessa täytäntöön häntä koskevaa eurooppalaista pidätysmääräystä. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen päätös tämän henkilön mahdollisesta luovuttamisesta Unkarin viranomaisille riippuu näin ollen siitä, miten unionin tuomioistuin vastaa sen käsiteltävänä oleviin ennakkoratkaisukysymyksiin.
- 46 Unionin tuomioistuimen ensimmäinen jaosto on tämän vuoksi esittelevän tuomarin esityksestä ja julkisasiamiestä kuultuaan päättänyt 17.4.2018 hyväksyä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnön ennakkoratkaisupyyntöä käsittelemisestä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

- 47 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa kysymyksillään, jotka on syytä tutkia yhdessä, vastauksen asiallisesti siihen, onko puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohtaa, 5 artiklaa ja 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että silloin kun täytäntöönpanosta vastaavalla oikeusviranomaisella on tiedossaan seikkoja, jotka osoittavat rakenteellisia tai yleisiä puutteita rangaistuslaitoksissa vallitsevilla vankeusolosuhteilla pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa, tämä viranomainen voi katsoa, ettei todellista vaaraa ole siitä, että henkilö, josta pidätysmääräys on annettu vankeusrangaistuksen täytäntöönpanemiseksi, joutuu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi, jo sillä perusteella, että tällä henkilöllä on pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa oikeussuojakeino, jonka avulla hän voi valittaa vankeusolosuhteistaan, ja jos ei voi, onko mainitun oikeusviranomaisen tällöin tutkittava kaikissa sellaisissa rangaistuslaitoksissa vallitsevat vankeusolosuhteet, joihin henkilö voidaan mahdollisesti sijoittaa – silloinkin, kun kyse on väliaikaisesta tai siirtymävaiheen ajaksi tapahtuvasta sijoittamisesta –, vai vain siinä rangaistuslaitoksessa vallitsevat vankeusolosuhteet, johon mainittu henkilö tällä viranomaisella olevien tietojen mukaan tullaan todennäköisesti pääasiallisesti sijoittamaan. Lisäksi se kysyy, onko näitä säännöksiä tulkittava siten, että täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on tutkittava kaikki vankeusolosuhteet, ja voiko se tätä tulkintaa suorittaessaan ottaa huomioon pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion muiden viranomaisten kuin pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen toimittamia tietoja, kuten vakuuttelun siitä, ettei asianomainen henkilö joudu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi.

Alustavia huomioita

- 48 Esitettyihin kysymyksiin vastattaessa on muistettava, että unionin oikeus perustuu siihen perustavanlaatuisen lähtökohtaan, jonka mukaan kukin jäsenvaltio jakaa kaikkien muiden jäsenvaltioiden kanssa – ja tunnustaa sen, että nuo muut jäsenvaltiot jakavat sen kanssa – lukuisia yhteisiä arvoja, joihin unioni perustuu, kuten SEU 2 artiklassa täsmennetään. Tämä lähtökohta merkitsee sitä – ja perustelee sen –, että jäsenvaltioiden välillä vallitsee keskinäinen luottamus siihen, että kyseiset arvot tunnustetaan ja että siis ne täytöntöön panevaa unionin oikeutta noudatetaan (tänään annettava tuomio, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 49 Sekä jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen periaatteella että vastavuoroisen tunnustamisen periaatteella, joka puolestaan perustuu jäsenvaltioiden keskinäiseen luottamukseen, on unionin oikeudessa perustavanlaatuinen merkitys, koska niiden avulla voidaan luoda ja pitää yllä alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja. Keskinäisen luottamuksen periaate edellyttää etenkin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta sitä, että kukin jäsenvaltio katsoo – jollei kyse ole poikkeuksellisista olosuhteista –, että kaikki muut jäsenvaltiot noudattavat unionin oikeutta ja aivan erityisesti unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia (tänään annettava tuomio, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 50 Kun jäsenvaltiot soveltavat unionin oikeutta, niitä voidaan tämän saman oikeuden nojalla vaatia oletamaan, että muut jäsenvaltiot noudattavat perusoikeuksia, siten, että ne eivät voi vaatia toiselta jäsenvaltiolta perusoikeuksille annettavaa korkeampaa kansallisen suojan tasoa kuin mitä unionin oikeudessa annetaan ja tämän lisäksi ne eivät myöskään voi poikkeuksellisia tapauksia lukuun ottamatta tarkastaa, onko tuo toinen jäsenvaltio tosiasialla kunnioittanut tietyssä konkreettisessa tapauksessa unionin takaamia perusoikeuksia (tänään annettava tuomio, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 51 Puitepäätöksen johdanto-osan kuudennesta perustelukappaleesta ilmenee, että kyseisessä puitepäätöksessä säädetty eurooppalainen pidätysmääräys on vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen ensimmäinen konkreettinen sovellus rikoslainsäädännön alalla (tänään annettava tuomio, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 52 Puitepäätöksen tavoitteena on, kuten erityisesti sen 1 artiklan 1 ja 2 kohdasta käy yhdessä sen johdanto-osan viidennen ja seitsemännen perustelukappaleen kanssa ilmi, korvata rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta 13.12.1957 tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen perustuva monenvälinen luovuttamisjärjestelmä vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen perustuvilla oikeusviranomaisten välisillä rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamisjärjestelyillä tuomioiden täytäntöönpanoa tai syytetoimenpiteitä varten (tänään annettava tuomio, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 53 Ottamalla käyttöön uusi yksinkertaistettu ja tehokkaampi järjestelmä rikoslain rikkomisesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi puitepäätöksellä pyritään helpottamaan ja nopeuttamaan oikeudellista yhteistyötä, jotta voitaisiin myötävaikuttaa sellaisen unionille asetetun tavoitteen toteutumiseen, jonka mukaan siitä tulee vapautteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, sen vankan luottamuksen perusteella, jonka on vallittava jäsenvaltioiden välillä (tänään annettava tuomio, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 54 Puitepäätöksen soveltamisalalla vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta, joka on – kuten muun muassa sen johdanto-osan kuudennesta perustelukappaleesta ilmenee – rikosasioiden oikeudellisen yhteistyön kulmakivi, sovelletaan kyseisen puitepäätöksen 1 artiklan 2 kohdassa, jossa vahvistetaan

sääntö, jonka mukaan jäsenvaltioiden on pantava eurooppalainen pidätysmääräys täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tuon saman puitepäätöksen säännösten mukaisesti. Täytäntöönpanosta vastaavat oikeusviranomaiset voivat siis lähtökohtaisesti kieltäytyä tällaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vain puitepäätöksessä tyhjentävästi luetelluilla täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteilla, ja eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanolle voidaan asettaa vain kyseisen puitepäätöksen 5 artiklassa tyhjentävästi säädettyjä ehtoja. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpano on näin ollen pääsääntö, ja täytäntöönpanosta kieltäytymisen on katsottava olevan poikkeus, jota on tulkittava suppeasti (tänään annettava tuomio, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 55 Puitepäätöksessä muotoillaan näin nimenomaisesti eurooppalaisen pidätysmääräyksen ehdottomat (3 artikla) ja harkinnanvaraiset (4 ja 4 a artikla) kieltäytymisperusteet sekä takeet, jotka pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion on annettava erityistapauksissa (5 artikla) (tänään annettava tuomio, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 56 Unionin tuomioistuin on kuitenkin todennut, että vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta ja jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen periaatetta voidaan rajoittaa ”poikkeuksellisissa olosuhteissa” (tänään annettava tuomio, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 57 Unionin tuomioistuin on tässä yhteydessä tunnustanut, että täytäntöönpanosta vastaavalla oikeusviranomaisella on tietyin edellytyksin mahdollisuus päättää puitepäätöksellä käyttöön otettu luovuttamismenettely, jos luovuttaminen voi johtaa siihen, että etsitty henkilö joutuu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi (tänään annettava tuomio, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 58 Unionin tuomioistuin on tässä tarkoituksessa nojautunut yhtäältä kyseisen puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohtaan, jonka mukaan kyseisellä päätöksellä ei vaikuteta velvoitteeseen kunnioittaa SEU 2 ja SEU 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita, ja toisaalta perusoikeuskirjan 4 artiklassa taatun perusoikeuden ehdottomaan luonteeseen (tänään annettava tuomio, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 59 Näin ollen silloin, kun täytäntöönpanosta vastaavalla jäsenvaltion oikeusviranomaisella on tiedossaan seikkoja, jotka osoittavat todellisen vaaran olevan olemassa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa vangittujen henkilöiden epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta, sen on ottaen huomioon unionin oikeudessa ja erityisesti perusoikeuskirjan 4 artiklassa taattu perusoikeuksien suojan taso arvioitava tämän vaaran olemassaoloa, kun se päättää eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön luovuttamisesta pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisille. Pidätysmääräyksen täytäntöönpano ei näet saa johtaa siihen, että kyseinen henkilö joutuu epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 88 kohta).
- 60 Tämän vuoksi täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen pitää ensinnäkin nojautua sellaisiin objektiivisiin, luotettaviin, tarkkoihin ja asianmukaisesti päivitettyihin tietoihin pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion rangaistuslaitoksissa vallitsevista vankeusolosuhteista, jotka osoittavat puutteiden – olivatpa ne rakenteellisia tai yleisiä ja koskivatpa ne tiettyjä henkilöryhmiä tai tiettyjä vankiloita – todellisen tilan. Nämä tiedot voivat käydä ilmi muun muassa kansainvälisistä tuomioistuinratkaisuksista, kuten Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisuksista, pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion tuomioistuinratkaisuksista ja Euroopan neuvoston elinten laitimista tai Yhdistyneiden kansakuntien

järjestelmään kuuluvien elinten laatimista päätöksistä, kertomuksista ja muista asiakirjoista (ks. vastaavasti tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 89 kohta).

- 61 Epäinhimillisen tai halventavan kohtelun todellisen vaaran olemassaolon toteaminen pidätysmääräyksen antaneen valtion yleisten vankeusolosuhteiden vuoksi ei voi kuitenkaan sellaisenaan johtaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäytymiseen. Pelkkä puutteita – olivatpa ne rakenteellisia tai yleisiä ja koskivatpa ne tiettyjä ihmisryhmiä tai tiettyjä vankeuslaitoksia – osoittavien seikkojen olemassaolo pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion vankeusolosuhteissa ei nimittäin välttämättä merkitse sitä, että kyseinen henkilö altistuisi konkreettisesti tapauksessa epäinhimilliselle tai halventavalle kohtelulle, jos hänet luovutettaisiin tämän jäsenvaltion viranomaisille (ks. tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 91 ja 93 kohta).
- 62 Varmistaakseen perusoikeuskirjan 4 artiklan noudattamisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevaa henkilöä koskevassa yksittäistapauksessa täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen, jonka tietoon tulee tällaisia puutteita osoittavia objektiivisia, luotettavia, tarkkoja ja asianmukaisesti päivitettyjä tietoja, on siis tämän jälkeen arvioitava konkreettisesti ja yksityiskohtaisesti, onko kyseisen tapauksen olosuhteissa olemassa painavia perusteita uskoa, että henkilön luovuttaminen pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon altistaisi hänet tässä jäsenvaltiossa todelliselle vaaralle joutua tässä artiklassa tarkoitettun epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion vankeusolosuhteiden vuoksi (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 92 ja 94 kohta).
- 63 Tätä varten mainitun viranomaisen on puitepäätöksen 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti pyydettävä pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeusviranomaista toimittamaan kiireellisesti kaikki tarvittavat lisätiedot niistä olosuhteista, joissa se aikoo pitää kyseistä henkilöä vangittuna tässä jäsenvaltiossa. Tämä pyyntö voi koskea myös sitä, onko pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa mahdollisia kansallisia tai kansainvälisiä vankeusolosuhteiden valvontamenettelyjä tai -järjestelyjä, jotka liittyvät esimerkiksi rangaistuslaitoksissa tehtäviin vierailuihin ja joiden avulla voidaan vankeusolosuhteiden ajankohtaista tilaa näissä laitoksissa (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 95 ja 96 kohta).
- 64 Pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen on velvollinen toimittamaan nämä tiedot täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 97 kohta).
- 65 Jos täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen toteaa ottaen huomioon puitepäätöksen 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimitetut sekä kaikki muut sillä olevat tiedot, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevaa henkilöä koskee todellinen vaara perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitettusta epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta, määräyksen täytäntöönpanoa on lykättävä mutta sitä ei saa evätä (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 98 kohta).
- 66 Siinä tapauksessa, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on saanut pidätysmääräyksen antaneelta oikeusviranomaiselta tietoja, joiden nojalla voidaan katsoa, ettei ole todellista vaaraa kyseisen henkilön altistumisesta epäinhimilliselle tai halventavalle kohtelulle pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa, täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on sitä vastoin tehtävä puitepäätöksessä asetetuissa määräaajoissa päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta, tämän vaikuttamatta kyseisen henkilön mahdollisuuden käyttää luovuttamisensa jälkeen pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen mukaisia oikeussuojakeinoja, joiden avulla hän voi tarvittaessa riitauttaa tämän jäsenvaltion rangaistuslaitoksen vankeusolosuhteiden lainmukaisuuden (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 103 kohta).

- 67 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo käsiteltävässä asiassa, että sillä on tietoja, jotka osoittavat, että Unkarin vankeusolosuhteissa on rakenteellisia tai yleisiä puutteita. Sen mukaan 10.3.2015 annetusta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiosta Varga ym. v. Unkari (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712, 79–92 kohta) käy ilmi, että tässä jäsenvaltiossa, jonka vankiloissa on tilanahtautta, vallitsee vaara siitä, että siellä vankeudessa olevat henkilöt joutuvat epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi. Se katsoo, että ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tekoajankohtana tilanne oli edelleen sama, sillä Unkarin viranomaisten mukaan vankipaikkoja oli perustettu 1000 vaikka puuttuvien vankipaikkojen määrä oli 5 500. Se katsoo, että on vaikea arvioida, onko vuoden 2016 lailla käyttöön otetulla vankeusrangaistuksen kotiarestiksi muuntamisella tosiasiallisesti pystytty rajoittamaan vankiloiden tilanahtautta.
- 68 Unkari on kirjallisissa huomautuksissaan ja istunnossa kiistänyt tällaisten puutteiden vaikeuttavan vankeusolosuhteita alueellaan. Se katsoo, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on väärässä antaessaan kohtuuttoman suuren merkityksen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 10.3.2015 antamalle tuomiolle Varga ym. v. Unkari (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712) ottamatta huomioon tapahtumia mainitun tuomion jälkeen. Unkari väittää, ettei ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ole ottanut huomioon vankilaoloihin tehtyjä parannuksia eikä lainsäädännön muutoksia, jotka on tehty kyseisen tuomion tai Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen uudempien tuomion täytäntöönpanemiseksi.
- 69 Tämän osalta on kuitenkin korostettava, ettei unionin tuomioistuimelle ole käsiteltävänä olevassa ennakkoratkaisupyyntössä esitetty kysymyksiä siitä, onko Unkarin vankeusolosuhteissa rakenteellisia tai yleisiä puutteita.
- 70 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on näet pitänyt lähtökohtanaan olettaa siitä, että tällaisia puutteita on, ja se on kysymyksillään halunnut asiallisesti ratkaisun siihen, riittävätkö tiedot, jotka pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaiset ovat sille toimittaneet, edellä 61–66 kohdassa lainattu oikeuskäytäntö huomioon ottaen siihen, että se voi katsoa, ettei ole todellista vaaraa siitä, että henkilö joutuu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi mainitussa jäsenvaltiossa.
- 71 Kysymyksiin on näin ollen vastattava lähtemällä olettamasta, josta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin yksin vastaa ja jonka paikkansapitävyys sen on selvitettävä ottamalla huomioon asianmukaisesti päivitettyt tiedot ja, kuten edellä 60 kohdassa on todettu, erityisesti se, että vuoden 2016 lain säännöksiä on alettu soveltaa 1.1.2017 alkaen, koska näillä säännöksillä voidaan mahdollisesti asettaa tämä olettaa kyseenalaiseksi.

Oikeussuojakeino pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa vankeusolosuhteiden lainmukaisuuden arvioimiseksi perusoikeuksien kannalta

- 72 Asiassa on riidatonta, että Unkari on vuoden 2016 lailla ottanut 1.1.2017 alkaen käyttöön oikeussuojakeinon, jonka avulla vangeilla on mahdollisuus riitauttaa tuomioistuimessa nostettavalla kanteella vankeusolosuhteidensa lainmukaisuus perusoikeuksien kannalta.
- 73 Kuten kaikki asian käsittelyyn osallistuneet osapuolet ovat todenneet, tällainen oikeussuojakeino ei, vaikka sitä voidaankin pitää perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettuna tehokkaana oikeussuojakeinona, sellaisenaan yksin riitä sulkemaan pois todellista vaaraa siitä, että asianomainen henkilö joutuu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen ja halventavan kohtelun kohteeksi pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa.
- 74 Vaikka tällaista pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa vallitseviin vankeusolosuhteisiin jälkikäteen kohdistettavaa tuomioistuinvalvontaa onkin pidettävä merkittävänä kehityksenä, joka voi saada mainitun jäsenvaltion viranomaiset parantamaan näitä olosuhteita ja jonka täytäntöönpanosta

vastaavat oikeusviranomaiset voivat näin ollen ottaa huomioon suorittaessaan niiden olosuhteiden kokonaisarviointia, joissa eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena oleva henkilö on tarkoitettu pidettäväksi vangittuna, tehdäkseen päätöksen hänen luovuttamisestaan, sillä ei sellaisenaan voida sulkea pois vaaraa siitä, että henkilö joutuu luovuttamisen jälkeen perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn kohtelun kohteeksi vankeusolosuhteidensa vuoksi.

- 75 Vaikka pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa on säädetty oikeussuojakeinoista, joiden avulla vankeusolosuhteiden lainmukaisuutta voidaan valvoa perusoikeuksien kannalta, täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten on suoritettava kunkin kyseeseen tulevan henkilön tilanteen tapauskohtainen tutkinta varmistuakseen siitä, ettei niiden tämän henkilön luovuttamisesta tekemä päätös aseta häntä näiden olosuhteiden vuoksi todelliseen vaaraan joutua mainitussa määräyksessä kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohteeksi.
- 76 Tämä tulkinta ei ole millään tavoin ristiriidassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa *Domján v. Unkari* (CE:ECHR:2017:1114DEC000543317) 14.11.2017 antamassa tuomiossa todetun kanssa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin totesi tuomiossaan nimittäin yhtäältä vain, että koska vuoden 2016 lailla käyttöön otetuilla oikeussuojakeinoilla huolehdittiin lähtökohtaisesti vankiloiden tilaustauteen ja muihin epäasianmukaisiin vankeusolosuhteisiin perustuvien Euroopan ihmisoikeussopimuksen loukkausten korjaamisesta, käsiteltävässä tapauksessa sille tehty valitus, kun kaikkia kansallisia oikeussuojakeinoja ei ollut käytetty, oli jätettävä tutkimatta. Se totesi lisäksi varaavansa itselleen oikeuden tutkia uudelleen näiden oikeussuojakeinojen tehokkuutta niiden käytännön soveltamisen valossa.

Pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa vallitseviin vankeusolosuhteisiin kohdistettavan tutkinnan laajuus

Rangaistuslaitokset, joihin tutkinta on kohdistettava

- 77 Edellä 61–66 kohdassa lainatun oikeuskäytännön mukaan täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten, jotka joutuvat päättämään sellaisen henkilön luovuttamisesta, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys, on konkreettisesti ja yksityiskohtaisesti arvioitava, onko käsiteltävässä tapauksessa olemassa todellinen vaara siitä, että tämä henkilö joutuu pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi.
- 78 Tästä seuraa, että tutkinta, joka näiden viranomaisten on suoritettava, kun otetaan huomioon, että sen on oltava konkreettinen ja yksityiskohtainen, ei voi kohdistua kaikissa sellaisissa viimeksi mainitun jäsenvaltion rangaistuslaitoksissa yleisesti vallitseviin vankeusolosuhteisiin, joihin asianomainen henkilö voitaisiin sijoittaa.
- 79 Tämän osalta on korostettava, että täytäntöönpanosta vastaavilla oikeusviranomaisilla oleva mahdollisuus pyytää puitepäätöksen 15 artiklan 2 kohdan nojalla kiireellisesti toimittamaan tarvittavat lisätiedot, jos ne katsovat, etteivät pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimittamat tiedot riitä, jotta ne voisivat tehdä päätöksen luovuttamisesta, on viimeinen keino ainoastaan sellaisia poikkeustapauksia varten, joissa täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen katsoo, ettei sillä ole tiedossaan kaikkia niitä muodollisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voi tehdä luovutusta koskevan päätöksensä kiireellisesti (ks. vastaavasti tuomio 23.1.2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, 60 ja 61 kohta).
- 80 Täytäntöönpanosta vastaavat oikeusviranomaiset eivät siis voi käyttää tätä säännöstä pyytääkseen systemaattisesti pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisilta yleisiä tietoja niissä rangaistuslaitoksissa vallitsevista vankeusolosuhteista, joihin pidätysmääräyksen kohteena oleva henkilö voitaisiin sijoittaa.

- 81 Tällainen pyyntö merkitsisi sitä paitsi useimmiten sitä, että tietoja pyydetäisiin pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion alueella sijaitsevista kaikista rangaistuslaitoksista, koska pidätysmääräyksen kohteena oleva henkilö voidaan periaatteessa sijoittaa mihin tahansa tämän alueella sijaitsevista rangaistuslaitoksista. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanovaiheessa ei yleensä ole myöskään mahdollista yksilöidä kaikkia niitä rangaistuslaitoksia, joihin tällainen henkilö tullaan tosiasiallisesti sijoittamaan, sillä siirto vankilasta toiseen voi olla perusteltua sellaisten seikkojen ilmenemisen vuoksi, joita ei ole voitu ennakoida ja jotka eivät ehkä millään tavoin liity asianomaiseen henkilöön.
- 82 Näitä näkökohtia tukee puitepäättöksen tavoite, joka on, kuten edellä 53 kohdassa on jo todettu, yksinkertaistetun ja tehokkaamman järjestelmän käyttöön ottaminen oikeusviranomaisten välille rikoslain rikkomisesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi näiden luovutusten nopeuttamiseksi ja helpottamiseksi.
- 83 Tämä tavoite on muun muassa eurooppalaista pidätysmääräystä koskevien päätösten tekemistä koskevien niiden määräaikojen käsittelyn tausta-ajatuksena, joita jäsenvaltioiden on noudatettava ja joiden tärkeys ilmaistaan useissa puitepäättöksen säännöksissä, kuten muun muassa sen 17 artiklassa (ks. vastaavasti tuomio 23.1.2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, 55 ja 56 kohta).
- 84 Täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten velvollisuus tutkia vankeusolosuhteet kaikissa niissä rangaistuslaitoksissa, joihin asianomainen henkilö voidaan sijoittaa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa, on selvästi kohtuuton. Velvollisuuden noudattaminen on lisäksi mahdotonta puitepäättöksen 17 artiklassa säädetyissä määräajoissa. Tällainen tutkinta siirtäisi näet asianomaisen henkilön luovuttamista olennaisesti myöhemmäksi ja veisi eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan järjestelmän toiminnalta sen tehokkaan vaikutuksen.
- 85 Tästä seuraisi vaara etsityn henkilön rankaisematta jäämisestä etenkin silloin, kuten käsiteltävässä tapauksessa, joka koskee vankeusrangaistuksen täytäntöönpanemiseksi annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomaislainen on todennut, että puitepäättöksen 4 artiklan 6 alakohdassa muotoillun harkinnanvaraisen kieltäytymisperusteen – joka antaa täytäntöönpanosta vastaavalle jäsenvaltiolle mahdollisuuden sitoutua panemaan rangaistus täytäntöön kansallisen oikeutensa mukaisesti muun muassa parantaakseen asianomaisen henkilön mahdollisuuksia sopeutua uudelleen yhteiskuntaan (ks. mm. tuomio 5.9.2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, 32 kohta) – soveltamisedellytykset eivät täyty.
- 86 Rankaisematta jääminen olisi ristiriidassa puitepäättöksellä tavoitellun päämäärän kanssa (ks. vastaavasti tuomio 29.6.2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, 23 kohta) ja SEU 3 artiklan 2 kohdan kanssa, jonka asiayhteyteen puitepäätös kuuluu ja jonka mukaan unioni tarjoaa kansalaisilleen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, jolla ei ole sisärajoja ja jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus, toteuttaen samalla ulkorajoilla tehtäviä tarkastuksia sekä rikollisuuden ehkäisyä ja torjuntaa koskevat aiheelliset toimenpiteet (tuomio 6.9.2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, 36 ja 37 kohta).
- 87 Näin ollen, kun otetaan huomioon vastavuoroinen luottamus, jonka on vallittava jäsenvaltioiden välillä ja johon eurooppalaista pidätysmääräystä koskeva järjestelmä perustuu, ja erityisesti puitepäättöksen 17 artiklassa täytäntöönpanosta vastaaville oikeusviranomaisille säädetyt määräajat lopullisen päätöksen tekemiseksi tällaisen määräyksen täytäntöönpanemisesta, näiden viranomaisten on tutkittava vankeusolosuhteet vain niissä rangaistuslaitoksissa, joihin asianomainen henkilö on näillä viranomaisilla olevien tietojen mukaan konkreettisesti tarkoitettu sijoitettavaksi, silloinkin kun kyse on väliaikaisesta tai siirtymävaiheen ajaksi tapahtuvasta sijoittamisesta. Muissa sellaisissa rangaistuslaitoksissa vallitsevien vankeusolosuhteiden perusoikeuksien mukaisuuden valvonta, joihin mainittu henkilö voitaisiin tarvittaessa myöhemmin sijoittaa, kuuluu edellä 66 kohdassa lainatun oikeuskäytännön mukaan yksinomaan pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion tuomioistuinten toimivaltaan.

- 88 Vaikka pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen ei käsiteltävässä tapauksessa olekaan toimittanut näitä tietoja, kaikkien asian käsittelyyn osallistuneiden osapuolten välillä riidatonta on se, että jos asianomainen henkilö luovutetaan Unkarin viranomaisille, hänet sijoitetaan ensin Budapestin vankilaan 1–3 viikon ajaksi ennen kuin hänet siirretään Szombathelyn vankilaan mutta että hänet saatetaan vielä tämän jälkeen siirtää johonkin toiseen vankilaan.
- 89 Täytäntöönpanosta vastaavan viranomaisen tehtävänä on näin ollen kohdistaa valvontansa asianomaisen henkilön vankeusolosuhteisiin vain näissä kahdessa vankilassa.

Vankeusolosuhteiden tutkinta

- 90 Koska unionin oikeudessa ei ole säädetty vankeusolosuhteita koskevista vähimmäisvaatimuksista, on muistettava, kuten asiassa Aranyosi et Căldăraru (C-404/15 et C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 90 kohta) 5.4.2016 annetussa tuomiossa on jo todettu, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklassa asetetaan sen valtion viranomaisille, jonka alueella vangitseminen on tapahtunut, positiivinen velvollisuus varmistaa, että jokaista vankia pidetään vangittuna ihmisarvon kunnioittamisen takaavissa olosuhteissa, että asianomaista ei aseteta toimenpiteen toteuttamistavalla ahdinkoon tai koettelemukseen, jonka voimakkuus ylittää vangitsemiseen väistämättä kuuluvan kärsimyksen tason, ja että – kun otetaan huomioon vankeuden käytännön vaatimukset – vangin terveys ja hyvinvointi varmistetaan riittävällä tavalla (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 25.4.2017, Rezmiș v. Romania, CE:ECHR:2017:0425JUD006146712, 72 kohta).
- 91 Tämän osalta todettakoon, että jotta huonon kohtelun katsottaisiin kuuluvan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklan alaan, sen vakavuuden on ylitettävä tietty vähimmäiskynnys, joka riippuu kaikista asiassa kyseessä olevista tekijöistä, kuten kohtelun kestosta, sen fyysisistä ja henkisistä vaikutuksista sekä joskus myös sen kohteeksi joutuneen sukupuolesta, iästä ja terveydentilasta (Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, tuomio 20.10.2016, Muršić v. Kroatia, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 97 ja 122 kohta).
- 92 Kun otetaan huomioon merkitys, joka liittyy vankeusolosuhteiden kokonaisarviointissa tilatekijälle, se, että vangin henkilökohtaisessa käytössä olevan tilan pinta-ala yhteisellissä jää alle 3 m²:n, luo vahvan oletaman siitä, että kyse on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklan rikkomisesta (Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, tuomio 20.10.2016, Muršić v. Kroatia, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 124 kohta).
- 93 Kyseinen vahva oletama Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklan rikkomisesta voidaan tavallisesti kumota ensinnäkin vain, jos henkilökohtaisen tilan 3 m²:n vähimmäispinta-alaa rajoitetaan lyhyinä, satunnaisina ja vähämerkityksisinä jaksoina, toiseksi vain, jos niihin liittyy riittävä mahdollisuus liikkua vapaasti sellin ulkopuolella ja sellin ulkopuolella järjestettävää asianmukaista toimintaa, ja kolmanneksi vain, jos vankila tarjoaa yleisesti ottaen kunnolliset vankeusolosuhteet eikä asianomainen henkilö altistu muille tekijöille, jotka voidaan katsoa huonojen vankilaolosuhteiden osalta raskauttaviksi asianhaaroiksi (Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, tuomio 20.10.2016, Muršić v. Kroatia, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 138 kohta).
- 94 Käsiteltävässä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on itsekin sitä mieltä, että niiden tietojen perusteella, jotka se on saanut vankeusolosuhteista Szombathelyn vankilassa, jossa asianomaisen henkilön pitäisi suorittaa pääosa hänelle Unkarissa määrätystä vankeusrangaistuksesta – mikä on asiassa riidatonta –, ei ole todellista vaaraa siitä, että tämä henkilö joutuu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi, mitä yksikään niistä osapuolista, jotka ovat osallistuneet asian käsittelyyn, ei myöskään ole kiistänyt.
- 95 Täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen tehtävänä on näin ollen hankkia varmuus siitä, ettei asianomaiseen henkilöön kohdistu tällainen vaara myöskään Budapestin vankilassa.

- 96 Tältä osin ratkaisevaa ei ole se, että tässä vankilassa vangittuna pitämisen on tarkoitettu kestävän vain luovutusmenettelyn ajan ja ettei sen pitäisi tästä syystä pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisten toimittamien tietojen mukaan lähtökohtaisesti kestää kolmea viikkoa kauempaa.
- 97 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan on tosin niin, että vangittuna pitämisen kesto voi, kuten edellä 91 ja 93 kohdassa on jo todettu, olla merkityksellinen tekijä arvioitaessa sen kärsimyksen tai nöyryytyksen vakavuutta, jota vanki kokee huonojen vankeusolosuhteidensa vuoksi (Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, tuomio 20.10.2016, Muršić v. Kroatia, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 131 kohta).
- 98 Vangittuna pitämisen suhteellisen lyhyt kesto ei kuitenkaan yksin estä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklan soveltamista riidanalaiseen kohteluun silloin, kun on muita riittäviä syitä katsoa, että kohtelu kuuluu mainitun määräyksen soveltamisalaan.
- 99 Vaikka Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut, että silloin, kun vangin henkilökohtaisessa käytössä olevan tilan pinta-ala on alle 3 m², muutaman päivän mittaista vangittuna pitämistä voidaan pitää lyhyenä jaksena, käsiteltävässä asiassa pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisten arvioimaa, noin 20 päivän mittaista jaksoa, jonka osalta ei ole lisäksi mitenkään suljettu pois sitä, että sitä saatetaan jatkaa, mikäli ilmenee muuten täysin yksilöimättömiä ”esteitä”, ei voida pitää lyhyenä (ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, tuomio 20.10.2016, Muršić v. Kroatia, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 146, 152 ja 154 kohta).
- 100 Tästä seuraa, että tällaisissa olosuhteissa vangittuna pitämisen väliaikaisuus tai jatkuminen vain siirtymävaiheen ajan ei yksin riitä sulkemaan pois todellista vaaraa perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletystä epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta.
- 101 Jos täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen katsoo, että sillä olevat tiedot eivät ole riittäviä luovuttamista koskevan päätöksen tekemiseksi, se voi näin ollen, kuten edellä 63 kohdassa on todettu, pyytää puitepäätöksen 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti pidätysmääräyksen antanutta oikeusviranomaista toimittamaan kiireellisesti kaikki tarvittavat lisätiedot niistä konkreettisista ja yksityiskohtaisista olosuhteista, joissa asianomaista henkilöä pidetään vangittuna kyseisessä vankilassa.
- 102 Käsiteltävässä tapauksessa unionin tuomioistuimelle toimitetuista tiedoista käy ilmi, etteivät Unkarin viranomaiset vastanneet niihin 78 kysymykseen, jotka Bremenin syyttäjäviranomainen oli esittänyt 10.1.2018 ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen 9.1.2018 antaman määräyksen mukaisesti ja jotka koskivat vankeusolosuhteita Budapestin vankilassa ja kaikissa muissa sellaisissa vankiloissa, johon asianomainen henkilö voitaisiin tarvittaessa sijoittaa.
- 103 Vaikka monet näistä kysymyksistä ovat erikseen tarkasteltuina merkityksellisiä asianomaisen henkilön konkreettisten ja yksityiskohtaisten vankeusolosuhteiden tutkimiseksi edellä 93 kohdassa mainittujen seikkojen osalta, on kuitenkin todettava, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 76 kohdassa todennut, että kysymykset ovat lukumääränsä ja laajuutensa – koska ne kohdistuvat kaikkiin vankiloihin, joihin asianomainen henkilö voitaisiin sijoittaa – sekä sisältönsä vuoksi – koska ne kohdistuvat sellaisiin vankeutta koskeviin näkökohtiin, joilla ei ole selvää merkitystä mainitun tutkinnan kannalta, kuten mahdollisuus uskonnollisen vakaumuksen harjoittamiseen, tupakointi, vaatteiden peseminen, kaltereiden tai säleikköjen asentaminen sellien ikkunoihin – sellaisia, että käytännössä pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisten oli mahdoton antaa, etenkin eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanolle puitepäätöksen 17 artiklassa säädetystä lyhyestä määräajassa, niihin minkäänlaista hyödyllistä vastausta.

- 104 Tämänkaltaisen, eurooppalaisen pidätysmääräysjärjestelmän toiminnan halvaantumiseen johtava pyyntö ei vastaa SEU 4 artiklan 3 kohdassa määrättyä velvollisuutta vilpittömään yhteistyöhön, jonka puitteissa täytäntöönpanosta vastaavien oikeusviranomaisten ja pidätysmääräyksen antaneiden oikeusviranomaisten välisen kanssakäymisen pitäisi sujua muun muassa puitepäätöksen 15 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti tapahtuvassa tietojen toimittamisessa.
- 105 Bremenin syyttävaviranomainen ilmoitti istunnossa, ettei se ole koskaan saanut vastausta tämääntyyppiseen tietojensaanti-pyyntöön, jonka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien lähettää systemaattisesti kolmelle pidätysmääräyksiä antavalle jäsenvaltiolle, kuten Unkarille. Syyttävaviranomainen totesi, että tällainen käytäntö johtaa siihen, että ellei kyseinen tuomioistuin anna päätöstä luovutuksen hyväksymisestä, syyttävaviranomainen ei pane enää täytäntöön yhtäkään eurooppalaista pidätysmääräystä, jonka antajana olisi jonkin näiden kolmen jäsenvaltion tuomioistuin.
- 106 On kuitenkin riidatonta, että 10.1.2018 esitettyyn pyyntöön 20.9.2017 ja 27.3.2018 päivämillään kirjeillä antamassaan vastauksessa Unkarin viranomaiset olivat vakuuttaneet, ettei kukaan joudu vankeutensa vuoksi Unkarissa perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi, siitä riippumatta, mihin vankilaan henkilö sijoitetaan.
- 107 On siis tutkittava, voiko täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ottaa tällaisen vakuuttelun huomioon – ja kuinka laajasti –, kun se tekee päätöstä asianomaisen henkilön luovuttamisesta.

Pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion antaman vakuuttelun huomioon ottaminen

- 108 On muistettava, että puitepäätöksen 15 artiklan 2 kohdassa täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle annetaan nimenomaisesti mahdollisuus, silloin kun se katsoo, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimittamat tiedot eivät riitä, jotta se voisi tehdä päätöksen luovuttamisesta, pyytää, että sille toimitetaan kiireellisesti tarvittavat lisätiedot. Lisäksi puitepäätöksen 15 artiklan 3 kohdan mukaan pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen voi milloin tahansa toimittaa kaikki käyttökelpoiset lisätiedot täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle.
- 109 Lisäksi on muistettava, että SEU 4 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa vahvistetun vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti unioni ja jäsenvaltiot kunnioittavat ja avustavat toisiaan perussopimuksista johtuvia tehtäviä täyttäessään (tuomio 6.9.2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, 42 kohta).
- 110 Näiden säännösten mukaan täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ja pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen voivat kumpikin pyytää tietoja tai antaa vakuutteluja siitä, millaisia asianomaisen henkilön vankeusolosuhteet konkreettisesti ja yksityiskohtaisesti ovat pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa.
- 111 Pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion vakuuttelu siitä, ettei asianomainen henkilö joudu epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi konkreettisten ja yksityiskohtaisten vankeusolosuhteidensa vuoksi riippumatta siitä, mihin rangaistulaitokseen hänet pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa sijoitetaan, on seikka, jota täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei voi sivuuttaa. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 64 kohdassa todennut, siihen, että tällaista vakuuttelua on rikottu, voitaisiin, siltä osin kuin se sitoo antajaansa, vedota pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion tuomioistuimissa viimeksi mainittuun nähden.
- 112 Silloin, kun pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio on antanut tällaisen vakuuttelun tai ainakin hyväksynyt sen pyydettyään tarvittaessa ensin apua puitepäätöksen 7 artiklassa tarkoitettua pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion keskusviranomaiselta tai joltakin niistä, täytäntöönpanosta vastaavan viranomaisen on sen vastavuoroisen luottamuksen perusteella, jonka on vallittava jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten välillä ja johon eurooppalaista pidätysmääräystä koskeva

järjestelmä perustuu, luotettava tällaiseen vakuutteluun ainakin silloin, kun ei ole tullut ilmi sellaisia yksityiskohtaisia seikkoja, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että määrättyssä vankilassa vallitsevat vankeusolosuhteet ovat perusoikeuskirjan 4 artiklan vastaiset.

- 113 Unkarin oikeusministeriön 20.9.2018 ja toistamiseen 27.3.2018 antamaa vakuuttelua siitä, ettei asianomainen henkilö joudu Unkarissa vankeusolosuhteidensa vuoksi epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi, ei kuitenkaan ole antanut eikä hyväksynyt pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen, minkä Unkarin hallitus on istunnossa nimenomaisesti vahvistanut.
- 114 Takeita, joita tällainen vakuuttelu osoittaa, on silloin, kun ne eivät ole peräisin oikeusviranomaiselta, arvioitava tarkastelemalla täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen tiedossa olevia seikkoja kokonaisuutena.
- 115 Tämän osalta on huomautettava, että Unkarin oikeusministeriön antamaa vakuuttelua näyttävät tukevan Bremenin syyttäväviranomaisella olevat tiedot. Syyttäväviranomainen on vastauksessaan unionin tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin todennut istunnossa, että nämä tiedot, jotka perustuvat luovutusmenettelyistä ennen asiassa Aranyosi ja Căldăraru (C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198) 5.4.2016 annettua tuomiota saatuun kokemukseen, ovat sellaisia, että se voi niiden perusteella katsoa, etteivät vankeusolosuhteet Budapestin vankilassa, jonka kautta jokaisen henkilön, josta Unkarin viranomaiset ovat antaneet eurooppalaisen pidätysmääräyksen, sijoittaminen tapahtuu, ole perusoikeuskirjan 4 artiklan vastaisia.
- 116 Näin ollen asianomaisen henkilön luovuttaminen Unkarin viranomaiselle vaikuttaa perusoikeuskirjan 4 artiklan kannalta tarkasteltuna sallitulta, mistä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin hankittava varmuus.
- 117 Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella kysymyksiin on vastattava, että puitepäättöksen 1 artiklan 3 kohtaa, 5 artiklaa ja 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että silloin, kun täytäntöönpanosta vastaavalla oikeusviranomaisella on tiedossaan seikkoja, jotka osoittavat rakenteellisia tai yleisiä puutteita pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion rangaistuslaitoksissa vallitsevista vankeusolosuhteista, minkä paikkansapitävyys ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä ottamalla huomioon kaikki käytettävissä olevat päivitettyt tiedot,
- täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei voi katsoa, ettei todellista vaaraa ole siitä, että henkilö, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys vankeusrangaistuksen täytäntöönpanemiseksi, joutuu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi, vain sillä perusteella, että tällä henkilöllä on pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa oikeussuojakeino, jonka avulla hän voi riitauttaa vankeusolosuhteensa, vaikka mainittu viranomainen voi ottaa tällaisen oikeussuojakeinon olemassaolon huomioon päättäessään asianomaisen henkilön luovuttamisesta
 - täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on tutkittava vain niissä rangaistuslaitoksissa vallitsevat vankeusolosuhteet, joihin mainittu henkilö kyseisellä viranomaisella olevien tietojen mukaan tullaan todennäköisesti sijoittamaan, silloinkin, kun kyse on väliaikaisesta tai siirtymävaiheen ajaksi tapahtuvasta sijoittamisesta
 - täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on tutkittava tätä tarkoitusta varten asianomaisen henkilön osalta vain ne konkreettiset ja yksityiskohtaiset vankeusolosuhteet, joilla on merkitystä ratkaistaessa sitä, kohdistuuko tähän todellinen vaara perusoikeuskirjan 4 artiklan vastaisesta epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta

- täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi ottaa huomioon tietoja, jotka on toimittanut jokin muu pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomainen kuin pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen, kuten vakuuttelun siitä, ettei asianomainen henkilö joudu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi.

Oikeudenkäyntikulut

- 118 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS, 1 artiklan 3 kohtaa, 5 artiklaa ja 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että silloin, kun täytäntöönpanosta vastaavalla oikeusviranomaisella on tiedossaan seikkoja, jotka osoittavat rakenteellisia tai yleisiä puutteita pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion rangaistuslaitoksissa vallitsevissa vankeusolosuhteissa, minkä paikkansapitävyys ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä ottamalla huomioon kaikki käytettävissä olevat päivitettyt tiedot,

- täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei voi katsoa, ettei todellista vaaraa ole siitä, että henkilö, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys vankeusrangaistuksen täytäntöönpanemiseksi, joutuu Euroopan unionin perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi, vain sillä perusteella, että tällä henkilöllä on pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa oikeussuojakeino, jonka avulla hän voi riitauttaa vankeusolosuhteensa, vaikka mainittu viranomainen voi ottaa tällaisen oikeussuojakeinon olemassaolon huomioon päättäessään asianomaisen henkilön luovuttamisesta
- täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on tutkittava vain niissä rangaistuslaitoksissa vallitsevat vankeusolosuhteet, joihin mainittu henkilö kyseisellä viranomaisella olevien tietojen mukaan tullaan todennäköisesti sijoittamaan, silloinkin, kun kyse on väliaikaisesta tai siirtymävaiheen ajaksi tapahtuvasta sijoittamisesta
- täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on tutkittava tätä tarkoitusta varten asianomaisen henkilön osalta vain ne konkreettiset ja yksityiskohtaiset vankeusolosuhteet, joilla on merkitystä ratkaistaessa sitä, kohdistuuko tähän todellinen vaara perusoikeuskirjan 4 artiklan vastaisesta epäinhimillisestä tai halventavasta kohtelusta
- täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi ottaa huomioon tietoja, jotka on toimittanut jokin muu pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomainen kuin pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen, kuten vakuuttelun siitä, ettei asianomainen henkilö joudu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi.

Allekirjoitukset